

Intern

Justitie

IND-werkinstructie nr. 2007/16 (IMO Asiel)

Aan HIND
Cc HDVB

Van Procesdirecteur Asiel
Datum 18 december 2007
Vindplaats Quest (hoofdtak: asiel; documentsoort: beleidsdocument)
Bijlagen 3
Onderwerp Werkinstructie “(potentiële) slachtoffers van mensenhandel en de asielprocedure”

Inhoud

1. Inleiding
2. Definitie en regelgeving
3. Behandeling van de asielaanvraag
4. Algemene richtlijnen voor signalering binnen asiel
5. Procedure signalering AC Schiphol
6. Procedure signalering AC Ter Apel
7. Procedure signalering Asiel Vervolg
8. Bijlagen

1. Inleiding

Deze werkinstructie behandelt het onderwerp “(potentiële) slachtoffers van mensenhandel binnen de asielprocedure”. Tijdens de asielprocedure kunnen aanwijzingen naar voren komen dat een asielzoeker slachtoffer van mensenhandel is of dreigt te worden. De medewerker dient de asielzoeker in de gelegenheid te stellen om aangifte van mensenhandel te doen.

De werkinstructie beoogt de hoor – en beslismedewerker handvatten te bieden bij het signaleren van mensenhandel. Tevens wordt uitgelegd hoe de medewerker deze signalen dient op te pakken, en hoe het aspect van mensenhandel inhoudelijk dient te worden beoordeeld bij de asielaanvraag.

Voor het onderwerp slachtoffers van mensenhandel binnen een reguliere procedure wordt verwezen naar werkinstructie 2006/17.

Meest gebruikte afkortingen:
vva-bep/ onbep verblijfsvergunning asiel voor bepaalde/ onbepaalde tijd¹

Achtergrond

Bestrijding van mensenhandel is één van de speerpunten van het huidige Justitiebeleid. Een belangrijke ontwikkeling bij de bestrijding van mensenhandel is de inwerkingtreding van het nieuwe strafrechtsartikel mensenhandel 273a (per 1 januari 2005), medio 2006 vernummerd tot 273f.

¹ Voor andere gebruikte afkortingen, zie bijlage 1

Het nieuwe mensenhandelartikel 273f Sr verving artikel 250a Sr (oud) waarin (louter) mensenhandel in de zin van uitbuiting in de seksindustrie strafbaar was gesteld.² De nieuwe bepaling betekent een aanzienlijke verruiming van gedragingen die als mensenhandel strafbaar zijn gesteld: naast seksuele uitbuiting zijn ook andere vormen van uitbuiting op het terrein van arbeid en diensten en de gedwongen verwijdering van organen strafbaar gesteld, alsmede het profiteren van dergelijke uitbuiting en het dwingen en bewegen tot afgifte van inkomsten uit sekswerk of uit orgaanverwijdering. Voor al deze gedragingen is de kwalificatie mensenhandel ingevoerd.³

Rol IND bij bestrijding mensenhandel

Onderkenning van (potentiële) slachtoffers van mensenhandel is een verantwoordelijkheid van de hele vreemdelingenketen. Binnen de keten heeft de IND een grote taak in het onderkennen en het doorgeleiden van signalen naar relevante opsporingsinstanties waaronder de politie of de Koninklijke Marechaussee (KMar). Dit betekent voor de IND medewerkers dat zij, naast het behandelen van aanvragen, tevens een belangrijke signalerende functie hebben.

Binnen het proces Asiel vervullen de hoor- en beslismedewerkers hierin een cruciale rol. Zij hebben immers direct contact met de vreemdeling en kunnen als eerste signalen onderkennen. De aandacht van de medewerker dient daarbij niet alleen uit te gaan naar vreemdelingen die reeds slachtoffer zijn geworden van mensenhandel, maar ook naar de *potentiële* slachtoffers. Deze laatste zien we in toenemende mate terug in de asielprocedure. Mensenhandelaren pogen immers regelmatig via de asielprocedure hun slachtoffers Nederland binnen te sluizen. Dit neemt overigens niet weg dat ook vreemdelingen die reeds slachtoffer zijn geworden van mensenhandel, in de asielprocedure kunnen worden aangetroffen.

Naast de signalerende functie heeft de IND de medeverantwoordelijkheid om ervoor zorg te dragen dat (potentiële) slachtoffers veilig worden overgedragen aan de politie of de KMar die hen overdraagt aan de Stichting tegen Vrouwenhandel (StV), Nidos of COA voor (beveiligde) opvang.

Deze werkinstructie heeft als doel de uitvoering van bovengenoemde taken (signalering en overdragen van – potentiële- slachtoffers) te waarborgen.

² Voor de volledige tekst van artikel 273f, zie bijlage 2

³ Bron: de Vijfde rapportage van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel, blz. 18

2 Definitie en regelgeving

2.1 Definitie

Mensenhandel, dat vaak ook als een moderne vorm van slavernij bestempeld wordt, bestaat uit de uitbuiting van mensen in diverse sectoren. Het kan gaan om seksuele uitbuiting (voornamelijk prostitutie) of om economische uitbuiting.

Mensenhandel dient te worden onderscheiden van mensensmokkel.

Onder *mensensmokkel* wordt verstaan het bieden van hulp, gelegenheid of middelen bij illegale inreis of doorreis door Nederland en overige EU - landen. Dit is ook het geval wanneer deze hulp, gelegenheid of middelen tegen betaling wordt geboden om het illegaal verblijf in Nederland mogelijk te maken.⁴

Onder *mensenhandel* wordt verstaan de werving, het vervoer, de overbrenging, de huisvesting, de opvang van een persoon, de wisseling of de overdracht van de controle over hem met het doel deze persoon uit te buiten. De sectoren van uitbuiting betreffen:

- Prostitutie of (kinder)pornografie
- Bedelarij
- Werken in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid
- Het wegnemen van organen
- De persoon tegen zijn wil een misdaad of een wanbedrijf te doen plegen

Zowel mannen als vrouwen en kinderen kunnen slachtoffer van mensenhandel worden.

Hoewel het twee verschillende delicten betreft, kunnen mensensmokkel en mensenhandel wél in elkaars verlengde liggen. Denk bijvoorbeeld aan de situatie waarin een vreemdeling een afbetalingsregeling heeft getroffen om zijn reis te bekostigen, en in dat kader heeft afgesproken om gedurende een bepaalde periode te zullen werken. Deze situatie kan resulteren in een uitbuitingssituatie, welke kan vallen onder de noemer 'mensenhandel'. De medewerker dient zich bewust te zijn van dit grijze gebied tussen mensensmokkel en mensenhandel.

2.2 B9 vergunning

In Vc 2000 hoofdstuk B9 (verder B9) is vastgelegd dat een vreemdeling die slachtoffer of getuige is geworden van mensenhandel, of slachtoffer dreigt te worden, in de gelegenheid dient te worden gesteld om hiervan aangifte te doen. Er bestaat een bedenktijd van drie maanden waarin het (potentiële) slachtoffer kan besluiten al dan niet aangifte te doen.⁵ Het doen van aangifte wordt ambtshalve beschouwd als een aanvraag om verlening van een verblijfsvergunning regulier. Na het doen van aangifte dient er binnen 24 uur een beschikking te worden geslagen waarbij al dan niet een B9 vergunning wordt verleend.

Aard van de vergunning

De B9 is een *reguliere* vergunning. Deze vergunning is in het leven geroepen om te regelen dat illegale vreemdelingen die het slachtoffer zijn geworden of getuige zijn van mensenhandel, in Nederland kunnen blijven in het belang van de opsporing en de vervolging van de verdachte.

⁴ De hier gehanteerde definities zijn afkomstig van de MIG (Mensensmokkel Informatie Groep). De MIG baseert zich hierbij op artikel 197a van het Wetboek van Strafrecht (mensensmokkel), en artikel 273a Sr (mensenhandel), art. 225 Sr (toelatingsfraude, waaronder valsheid in geschrifte), art. 231 Sr (vervalsing van een reisdocument of het gebruik van een vals reisdocument) en artikelen 197b-d Sr (illegale tewerkstelling).

⁵ Deze termijn geldt echter niet voor vreemdelingen aan wie de maatregel ex artikel 6, eerste en tweede lid Vw 2000 is opgelegd waardoor hen de toegang tot Nederland is geweigerd (bijv. de zgn. AC Schiphol asielzoekers). Evenmin geldt de bedenktijd voor getuige – aangevers.

Slachtoffers van mensenhandel zijn waardevolle getuigen in het strafproces. Bovendien hebben zij, als zij illegaal in Nederland verblijven, een verblijfstitel nodig om toegang te kunnen krijgen tot voorzieningen omdat die ingevolge de koppelingswet niet openstaan voor illegalen. Wil de Staat kunnen rekenen op medewerking van het slachtoffer dan heeft de Staat ook een zekere zorgplicht. Daarnaast beoogt de B9 vergunning ook bescherming te bieden aan het (potentiële) slachtoffer.

De B9 is bovendien een *tijdelijke* vergunning. De verblijfsvergunning wordt in beginsel voor een periode van één jaar verleend en is geldig zolang er sprake is van een strafrechtelijk opsporingsonderzoek- en vervolgingsonderzoek naar of berechting in feitelijke aanleg van de verdachte van het strafbare feit waarvan aangifte is gedaan. Zie Vc B9/8, B9/9 en B9/10 voor de nadere bepalingen met betrekking tot dit onderwerp.

2.3 B9 en de asielpcedure

Een ieder die kennis draagt van een strafbaar feit kan daarvan aangifte doen. Een vreemdeling in de asielpcedure heeft dat recht ook. Al helemaal als hij of zij aangifte wil doen van een misdrijf waar hij of zij zelf slachtoffer van is geworden, of dreigt te worden.

Van belang is dat de B9 regeling óók van toepassing is op vreemdelingen die zich in Nederland bevinden en die mogelijk buiten Nederland slachtoffer zijn geworden van mensenhandel, en die nog niet feitelijk in Nederland werkzaam zijn geweest. Aangezien slachtoffers van mensenhandel regelmatig van het ene naar het andere land worden gebracht, juist om de afhankelijkheid te vergroten en de opsporing te bemoeilijken, komt deze situatie voor.

Wanneer een vreemdeling aangifte wil doen van mensenhandel, terwijl hij tevens een asielerzoek heeft ingediend, zijn er verschillende scenario's mogelijk:

1. de vreemdeling doet aangifte en krijgt vervolgens een B9 vergunning. In dat geval wordt de asielaanvraag afgewezen op grond van artikel 30, eerste lid onder b Vw ("de vreemdeling heeft reeds rechtmatig verblijf");
2. de vreemdeling doet aangifte, maar ziet af van de B9 vergunning. Er volgt dan een inhoudelijke beslissing op de asielaanvraag. Indien dit een afwijzing is, kan de vreemdeling alsnog de B9 vergunning verkrijgen.

De verschillende scenario's worden nader uitgewerkt in hoofdstuk 3.

Let wel: ook indien de asielzoeker geen aangifte wenst te doen, maar er wel aanwijzingen bestaan dat hij of zij slachtoffer is of dreigt te worden van mensenhandel, verdient deze asielzoeker onze speciale aandacht. Hierop wordt nader ingegaan in de hoofdstukken 5, 6, en 7 in de paragrafen E.

Getuige aangevers

Zoals reeds opgemerkt is de B9 procedure ook bedoeld voor personen die zelf geen slachtoffer zijn geworden van mensenhandel, maar getuige hiervan zijn (geweest). Hetgeen in deze werkinstructie wordt beschreven ten aanzien van (potentiële) slachtoffers van mensenhandel, geldt eveneens voor deze zgn. getuige – aangevers.

3 Behandeling van de asielaanvraag

3.1 Signalering tijdens de aanvraag om verlening van een vva – bep

3.1.1 De vreemdeling heeft een B9 vergunning

Indien aan een asielzoeker op grond van Vc B9 een vergunning tot verblijf regulier wordt verleend, dient conform het gestelde in Vc B9/1 de asielaanvraag te worden afgewezen op grond van artikel 30, eerste lid onder b Vw 2000 (“de vreemdeling heeft reeds rechtmatig verblijf”).

Wanneer uit het dossier blijkt dat de asielzoeker inmiddels een B9 vergunning heeft, wordt via de gemachtigde de vraag voorgelegd of betrokkene de asielaanvraag wil intrekken nu de beslissing op voorhand al vaststaat. Geeft de vreemdeling te kennen dat hij of zij de asielaanvraag wil doorzetten, dan loopt de asielaanvraag door en is de volgende vraag of de vreemdeling gehoord wil worden.

Horen

Er bestaat geen hoorplicht indien de asielaanvraag wordt afgewezen op grond van artikel 30, eerste lid onder b Vw 2000. Wanneer de vreemdeling dit wenst, kan hij of zij mondeling reageren op het voornemen van de IND om de zaak niet inhoudelijk te behandelen omdat hij of zij al rechtmatig verblijf heeft. Het vastleggen van het relaas van de asielzoeker blijft op dat moment in beginsel achterwege. Daarbij kan worden aangegeven dat wanneer de B9 vergunning in de toekomst wordt ingetrokken of komt te vervallen, de vreemdeling alsnog een asielaanvraag kan indienen. Dan zal de vreemdeling uiteraard wel in de gelegenheid worden gesteld zijn of haar asielrelaas naar voren te brengen, dat vervolgens inhoudelijk zal worden beoordeeld.

Indien de vreemdeling expliciet aangeeft geeft zijn of haar asielmotieven toch naar voren te willen brengen, dan moet deze ruimte wel worden geboden. Op dit relaas zal echter niet inhoudelijk worden ingegaan. Tijdens het gehoor kan aan de vreemdeling worden aangegeven wat de reden is voor de afwijzing van de asielaanvraag. Overigens dient er wel altijd een eerste gehoor plaats te vinden.

Beslissen

De asielaanvraag wordt afgewezen op grond van artikel 30, eerste lid onder b Vw 2000.

3.1.2 De vreemdeling heeft (nog) geen B9

Er zijn verschillende situaties denkbaar waarin wél een inhoudelijke beslissing op de asielaanvraag genomen dient te worden.⁶ In elk van deze situaties dient het feit dat de vreemdeling (potentieel) slachtoffer is (geworden) van mensenhandel, te worden meegewogen in de beoordeling van de asielaanvraag. Hierbij is hetgeen in hoofdstuk 4 wordt beschreven omtrent de bijzondere positie van een (potentieel) slachtoffer van belang. De beslisser dient rekening te houden met het feit dat de vreemdeling bij binnenkomst onder invloed van de mensenhandelaar ongeloofwaardige verklaringen kan hebben afgelegd omtrent identiteit, nationaliteit en/of het asielrelaas. De asielzoeker kan bijvoorbeeld geïnstrueerd zijn door een mensenhandelaar om een andere identiteit en nationaliteit op te geven.

⁶ Denk aan de volgende situaties:

1. De vreemdeling bevindt zich in de AC - procedure
2. De vreemdeling doet aangifte, maar ziet af van de B9 vergunning. De keuze om al dan niet een B9 vergunning te vragen, ligt bij de vreemdeling. Indien de vreemdeling de voorkeur geeft aan een inhoudelijke beslissing op de asielaanvraag, wordt hij of zij weliswaar in de gelegenheid gesteld aangifte te doen, maar volgt hieruit geen B9 vergunning. Er volgt een inhoudelijke beslissing op de asielaanvraag.
3. Er bestaan signalen dat de vreemdeling (potentieel) slachtoffer is, maar hij of zij weigert aangifte te doen. In dat geval wordt de asielaanvraag beslist, waarbij de beslisser in de beoordeling rekening houdt met het gegeven dat betrokkene (potentieel) slachtoffer is.
4. De vreemdeling bevindt zich in de bedenkttermijn.

Voor een juiste beoordeling van de asielaanvraag kan het derhalve noodzakelijk zijn om de vreemdeling opnieuw te horen en hem of haar zodoende in de gelegenheid te stellen alsnog de werkelijke identiteit, nationaliteit en asielmotieven naar voren te brengen. Indien aannemelijk is dat de vreemdeling eerder heeft gelogen uit angst voor of onder dwang van de mensenhandelaar, zal dit hem of haar niet langer worden tegengeworpen.

3.1.3. De vreemdeling dient na afloop van de B9 vergunning een opvolgend asielerzoek in

Dient de vreemdeling na afloop van de geldigheidsduur van de B9 vergunning een opvolgend asielerzoek in, dan mag deze aanvraag niet op grond van artikel 4.6 AwB worden afgewezen maar moet deze inhoudelijk worden behandeld. Dit is vastgelegd in Vc C14/5.1.

Wanneer blijkt dat onder invloed van de mensenhandelaar tijdens de eerste procedure ongeloofwaardige verklaringen zijn afgelegd, krijgt de vreemdeling de gelegenheid deze te herroepen. Hij of zij start in feite met een schone lei. Wanneer er een aanzienlijk tijdsverloop is tussen het vertrek uit het land van herkomst en de opvolgende asielaanvraag, dient hiermee rekening gehouden te worden bij de beoordeling van de aanvraag, met name als het gaat om de gedetailleerdheid van de afgelegde verklaringen.

3.1.4 Toetsing van de aanvraag

De enkele omstandigheid dat een vreemdeling (potentieel) slachtoffer is (geworden) van mensenhandel is niet gerelateerd aan één van de gronden van het Vluchtelingenverdrag en leidt derhalve niet tot inwilliging onder a.

Indien een slachtoffer van mensenhandel aannemelijk maakt dat hij of zij bij terugkeer een reëel risico loopt op represailles van bijvoorbeeld de zijde van de mensenhandelaar, terwijl de autoriteiten hiertegen geen enkele vorm van bescherming bieden, kan hij of zij in aanmerking komen voor inwilliging op grond van artikel 29, eerste lid onder b.

Ook komt het voor dat vreemdelingen die gedwongen zijn zich te prostitueren, zich beroepen op wetgeving in het land van herkomst die prostitutie strafbaar stelt, dan wel dat zij in het land van herkomst als sociale outcasts zullen worden beschouwd. In al die gevallen dient zorgvuldig te worden beoordeeld of er inderdaad sprake is van een schending van artikel 3 EVRM bij terugkeer naar het land van herkomst.

Om in aanmerking te komen voor een vergunning op grond van artikel 29, eerste lid onder c Vw 2000, moet worden voldaan aan de limitatieve opsomming in Vc C2/4.

Het gebruikelijke toetsingskader is van toepassing.

Bijzondere situaties

Wanneer op grond van Verordening 343/2003 (de Overeenkomst van Dublin) een ander land mogelijk verantwoordelijk is voor de asielaanvraag (betrokkene is een zgn. Eurodac –treffer), dient de zaak te worden voorgelegd aan de contactpersoon mensenhandel, die in overleg met de unit Dublin een beslissing zal nemen.

Het gebruikelijke toetsingskader is van toepassing.

Vluchtelingschap

Artikel 3 EVRM

Traumata/ Klem. hum

Categoriale bescherming en afgeleide vergunning

Overeenkomst van Dublin

Openbare orde

3.2 Signalering tijdens de aanvraag om verlening van de vva - onbep

Wanneer er tijdens de aanvraagprocedure om verlening van een vva – onbep gesignaleerd wordt dat een vreemdeling slachtoffer is of dreigt te worden, dient dit bij de politie gemeld te worden. De vreemdeling dient vervolgens in de gelegenheid gesteld te worden om aangifte te doen. Hiertoe wordt dezelfde procedure gevolgd als beschreven in hoofdstuk 7 (Werkwijze asiel vervolg).

De vreemdeling kan voor de bedenktijd kiezen, dan wel meteen aangifte doen. Of er al dan niet een B9 vergunning wordt afgegeven, is niet relevant voor de asielprocedure. Artikel 30, eerste lid onder b Vw is immers geen afwijzingsgrond bij de toetsing van de aanvraag om verlening van een vva –onbep. In alle gevallen volgt derhalve een inhoudelijke beslissing op de asielaanvraag.

Voor de inhoudelijke afdoening wordt verwezen naar hetgeen is beschreven in paragraaf 3.1.2 en 3.1.4 en naar Vc C 16/1.

3.3 Signalering tijdens een intrekingsprocedure

Ook tijdens de intrekingsprocedure kunnen er signalen zijn dat de vreemdeling slachtoffer is of dreigt te worden van mensenhandel. In dat geval dient de vreemdeling in de gelegenheid gesteld te worden hiervan aangifte te doen. Ook hier is de procedure zoals beschreven in hoofdstuk 7 van toepassing (Werkwijze asiel vervolg).

Kiest de vreemdeling ervoor om aangifte te doen, dan wel de bedenktijd in te gaan, dan loopt de intrekingsprocedure in beginsel door. Achterliggende gedachte is dat de intrekking van een verblijfsvergunning, inclusief de beroepsfase, vaak een lang traject is. Gedurende die periode heeft de vreemdeling rechtmatig verblijf en blijft feitelijk in het bezit van een verblijfsvergunning totdat het intrekingsbesluit in rechte vast is komen te staan. Wanneer de verblijfsvergunning van de vreemdeling wordt ingetrokken, kan hij of zij in beginsel een beroep doen op de B9 regeling.

Dit neemt niet weg dat er uitzonderlijke situaties denkbaar zijn waarin het de voorkeur heeft om de uitkomst van het B9 traject af te wachten. Derhalve dient in elke intrekingsprocedure waarin signalen bestaan dat de vreemdeling slachtoffer is of dreigt te worden van mensenhandel, contact opgenomen te worden met IMO Asiel. In overleg met AUB zal worden bekeken of de intrekingsprocedure al dan niet wordt voortgezet.

4. Algemene richtlijnen voor signalering binnen asiel

4.1 Rol van hoornedewerker

De eerste signalen van mensenhandel worden veelal zichtbaar tijdens het eerste gehoor of nader gehoor. De hoor – en beslismedewerker vervult daarmee een cruciale rol bij het signaleren van mensenhandel. Voor het onderkennen van een (potentieel) slachtoffer maakt de hoornedewerker onder meer gebruik van informatie uit de Quick Reference Card (QRC) die door de Mensensmokkel Informatie Groep (MIG) is ontwikkeld. Deze is te vinden op BLIEP en op de Intranet site van INDIAC/MIG. Daarnaast kan de hoornedewerker gebruik maken van indicatorenlijsten die door de KMar (Sluisteam) worden opgesteld. De meest actuele indicatorenlijst is te vinden op BLIEP. Deze lijst is echter algemeen van aard en zeker niet limitatief. Het probleem is dat mensenhandel voortdurend in ontwikkeling is en signalen steeds veranderen.

Met name bij het doorlopen van de vragen tijdens het eerste gehoor die zien op reisroute, reisdocumenten en reisagent dient de medewerker extra alert te zijn en de QRC en indicatorenlijst in het achterhoofd te houden. Dit geldt ook wanneer de vreemdeling verklaart dat hij of zij tijdens de reis naar Nederland in een derde land heeft verbleven. In dat geval is het zinvol door te vragen over de omstandigheden waaronder de vreemdeling daar verbleef. Denk daarbij aan vragen als: moest u werken tijdens uw verblijf in dit derde land, was u opgesloten of kon u zich vrij bewegen, kreeg u bezoek etc.

Overigens kunnen ook tijdens het nader gehoor signalen aan het licht komen die erop wijzen dat de asielzoeker slachtoffer is of dreigt te worden van mensenhandel.

Naast het werken met de QRC en indicatorenlijsten is de onderkenning van (potentiële) slachtoffers van mensenhandel een kwestie van 'gezond verstand'. Een asielzoeker zal niet snel expliciet verklaren dat hij of zij door derden naar Nederland is gebracht met als doel hier te werk gesteld te worden. Uit verklaringen kan echter wel bijvoorbeeld worden opgemerkt of betrokkene al dan niet is geronseld. Ook wanneer een asielzoeker nauwelijks een asielrelaas heeft en aangeeft niet te weten waarom hij of zij in Nederland is, kan dit duiden op mensenhandel. Wanneer uit het verhaal blijkt dat iemand niet vrijwillig naar Nederland is gereisd of naar Nederland is gebracht teneinde hier te worden uitgebuit, dient de medewerker hierop actie te ondernemen. In hoofdstukken 5, 6 en 7 is de werkwijze hiervoor beschreven.

Vraagstelling beperken tot asielaanvraag

Op het moment dat er indicaties zijn die duiden op mensenhandel, dient er niet verder doorgevraagd te worden dan strikt noodzakelijk is in het kader van de asielprocedure. De IND hoort de vreemdeling immers in het kader van de asielaanvraag en niet in het kader van het strafrechtelijk onderzoek. Ook is het nadrukkelijk niet de bedoeling dat de hoornedewerker beoordeelt of een eventuele aangifte zal leiden tot een sepot, dan wel vervolging. Een ambtenaar die kennis draagt van een mogelijk strafbaar feit heeft als taak dit te melden bij de politie. In deze context dient de taak van de hoornedewerker gezien te worden.

Bijzondere situatie van het (potentiële) slachtoffer

Belangrijk is dat de medewerker zich bewust is van de bijzondere situatie waarin een (potentieel) slachtoffer zich bevindt. Slachtoffers zijn veelal vóór hun komst naar Nederland met dwang geprogrammeerd om de opdrachten van de mensenhandelaar uit te voeren. De handelaar bepaalt de gedragingen en uitspraken van het (potentiële) slachtoffer, en niet de asielzoeker zelf. Zo is het vaak de keuze van de mensenhandelaar om het (potentiële) slachtoffer via de asielprocedure Nederland binnen te loodsen. De asielprocedure is immers vaak de enige mogelijkheid om zonder machtiging tot voorlopig verblijf Nederland in te reizen. Dit betekent dat de mensenhandelaar misbruik maakt van de asielprocedure, en niet de vreemdeling zelf.

Doordat (potentiële) slachtoffers tijdens een gehoor zich vaak nog in de invloedssfeer van de mensenhandelaar bevinden, zullen zij zelden toegeven dat er sprake is van mensenhandel.⁷ Het slachtoffer is vaak een mooie toekomst voorgeschoteld en weet vaak niet wat hem of haar hier te wachten staat. Daarbij kennen ze de mensenhandelaar vaak al geruime tijd en zullen ze een vreemde ambtenaar niet op zijn of haar woord geloven. Dit neemt echter niet weg dat de hoornmedewerker verplicht is om naar aanleiding van signalen actie te ondernemen.

4.2 Melden van signalen bij MIG

De MIG levert een bijdrage aan de bestrijding van mensenhandel, mensensmokkel en overige migratiecriminaliteit middels het verzamelen en analyseren van data. Dit doet zij voor een belangrijk deel op basis van relevante informatie uit het primaire proces. Het is derhalve van belang dat medewerkers signalen van mensenhandel doorgeven aan de MIG. Dit kan middels een e-mail aan de speciale MIG mailbox migratiecriminaliteit, waarbij het format Melding Migratiecriminaliteit wordt ingevuld. Dit format is te vinden op BLIEP en op de Intranetsite van INDIAC/MIG. Daarnaast is het van belang dat tijdens het eerste gehoor de gegevens in IDEA nauwkeurig worden ingevoerd.

4.3 Rol van contactpersoon op de locaties

Op elke locatie waar asielaanvragen worden behandeld, is een contactpersoon mensenhandel aangesteld. De taken van de contactpersoon zijn de volgende:

- Melden van signalen van mensenhandel bij de verantwoordelijke politieafdeling
- Het onderhouden van contacten met de ketenpartners
- Indien nodig, zorg dragen voor het faciliteren van het gehoor door de politie of KMar met de vreemdeling
- Registreren van zaken waarin mensenhandel is gesignaleerd
- Rapporteren van deze gegevens aan MIG
- Fungeren als kennisexpert voor collega's en ketenpartners

Periodiek komen de contactpersonen samen om tijdens een overleg knelpunten in de uitvoering te bespreken en voorstellen te doen voor oplossingen. Ook bestaat de mogelijkheid om individuele gevallen te bespreken. Daarnaast zien zij er op toe dat de zaken waarin mensenhandel is gesignaleerd, via de MIG mailbox migratiecriminaliteit worden gemeld.

De lijst met namen en contactgegevens van de contactpersonen mensenhandel binnen het proces Asiel is te vinden op BLIEP.

Het proces Regulier kent reeds geruime tijd contactpersonen gender - gerelateerde zaken. Deze contactpersonen behandelen naast mensenhandelzaken ook gender - gerelateerde onderwerpen als huiselijk geweld, achterlating en eerwraak. Voor de actuele contactgegevens van de aanspreekpunten gender – gerelateerde zaken wordt verwezen naar de intranetsite van IMO Regulier, onder 'aanspreekpunten op locatie'. In werkinstructie 2006/17 is de rol van deze contactpersonen binnen het proces Regulier nader uitgewerkt.

⁷ Dit geldt met name voor de vreemdelingen op AC Schiphol en in mindere mate voor AC Ter Apel, waar slachtoffers zich eerder uit eigen beweging melden

5 Werkwijze op AC Schiphol

5.1 Werkwijze t.a.v. van toegangsgeweigerden

Het Aanmeldcentrum Schiphol (ACS) heeft als Schengenbuitengrens een bijzondere rol bij de bestrijding van Mensenhandel en daarom geldt voor dit Aanmeldcentrum een specifieke werkwijze. Het belangrijkste verschil tussen de behandeling op ACS en andere IND locaties is het feit dat op ACS aanvragen worden behandeld van onder andere vreemdelingen aan wie de toegang tot Nederland is geweigerd en aan wie de maatregel artikel 6, eerste en tweede lid Vw is opgelegd. Op vreemdelingen aan wie de toegang tot Nederland is geweigerd is de bedenktijd niet van toepassing.

Daarnaast betreft een belangrijk verschil het soort vreemdelingen dat op Schiphol wordt aangemerkt als slachtoffer mensenhandel. De vreemdelingen die via Schiphol aankomen zijn veelal nog niet eerder in Nederland geweest en zijn veelal nog geen slachtoffer in Nederland geworden. Deze personen kunnen echter wel worden aangemerkt als potentieel slachtoffer mensenhandel, oftewel vreemdelingen van wie op basis van een profiel op voorhand kan worden aangenomen dat de komst naar Nederland is ingegeven door aspecten die duiden op mensenhandel. Met die groep vreemdelingen als belangrijkste instroom van zaken is er met een uitgebreide groep ketenpartners op en rond Schiphol werkafspraken gemaakt en een plan van aanpak opgesteld. De werkwijze wordt hieronder uiteengezet.

Leidend binnen het proces bestrijding mensenhandel op Schiphol is de Koninklijke Marechaussee (KMar). De KMar heeft een indicatorenlijst samengesteld die specifiek is gericht op vreemdelingen die via de luchthaven binnenkomen. Deze lijst wordt op ACS door de medewerkers gebruikt om potentiële slachtoffers te onderkennen tijdens gehoren. De medewerkers op ACS worden geacht de signalen die in gehoren naar voren komen te onderkennen en daarop actie te ondernemen.

A. Het melden van signalen van mensenhandel

Signalen van mensenhandel kunnen door alle instanties werkzaam op ACS worden onderkend en moeten worden gemeld bij de dienstdoende Coördinator Primair Proces (CPP - er) op ACS. Dit geldt dus ook voor een hoornedewerker die tijdens het gehoor signalen van mensenhandel opvangt. Vervolgens informeert de hoornedewerker de CPP - er. De CPP - er zal vervolgens het Sluisteam van de KMar en de rechtshulpverlening op ACS (telefonisch) in kennis stellen.

B. Procedure

In samenspraak met de coördinator Sluisteam maakt de CPP - er vervolgens een afspraak over het moment dat de betrokken vreemdeling door het Sluisteam gehoord kan worden in het kader van een mogelijke aangifte mensenhandel. Bij die afspraak is ten aanzien van ACS met alle ketenpartners afgesproken dat de vreemdeling eerst de volledige AC - procedure doorloopt en pas daarna zal worden gehoord door het Sluisteam. Echter, alvorens het gesprek met de KMar plaatsvindt, wordt de vreemdeling door de rechtshulpverlening hierover ingelicht. De rechtshulpverlener zal de vreemdeling daarnaast voorlichten over de B9 procedure en de mogelijke gevolgen voor de asielpcedure.⁸

Indien er een leeftijdsonderzoek in een gesloten OC - procedure wordt opgestart zal eerst de uitslag van het leeftijdsonderzoek in een grenslogies worden afgewacht en krijgt het Sluisteam daarna de gelegenheid om betrokkene te horen. De CPP - er zorgt ervoor dat er op het aangegeven moment een kopie van het externe IND dossier klaarligt en een hoorkamer beschikbaar is (indien de KMar op het AC komt horen).

⁸ Hoewel de werkwijze, waarbij de rechtshulp primair verantwoordelijk is voor het voorlichten van de vreemdeling m.b.t. de B9 procedure, nog niet formeel is vastgelegd, wordt in de praktijk wel reeds zo gewerkt.

C. Aangifte

Door personeel van het Sluisteam wordt op ACS een intake gesprek gehouden met het potentiële slachtoffer en de B9 procedure aangeboden. Wanneer er aangifte van mensenhandel wordt gedaan, wordt het onderzoek door het Sluisteam in goed overleg overgegeven aan de desbetreffende politieregio die het vervolgonderzoek gaat uitvoeren. Het Sluisteam neemt vervolgens contact op met de contactpersonen binnen het Proces Regulier die de B9 vergunning afgeeft. De contactpersoon van Regulier kan desgewenst het dossier opvragen.

Het Sluisteam stelt de CPP - er op ACS daarvan op de hoogte en maakt afspraken over de plaatsing van betrokkene in een vorm van beschermde opvang. De CPP - er zal vervolgens alle belanghebbende ketenpartners op de hoogte stellen van de aangifte en meldt de aangifte richting de Contactpersoon Mensenhandel op ACS die daarvan registratie doet.

D. Opvang

Na de aangifte is de afdeling Jeugd en Zeden van de KMar (KMar J&Z) verantwoordelijk voor de uitplaatsing van betrokkene. Tot aan de uitplaatsing verblijft de vreemdeling op ACS. KMar J&Z plaatst het potentiële slachtoffer via de StV uit als deze meerderjarig is en indien het om een minderjarige gaat zal Nidos voor de uitplaatsing zorg dragen. Maar ook in het geval van een minderjarige dient de StV geïnformeerd te worden. Dit doet de CPP - er.

De CPP - er draagt er zorg voor dat de wettelijke termijnen voor een verblijf op ACS na een aangifte in acht worden gehouden. Indien betrokkene niet op de dag van aangifte kan worden uitgeplaatst wordt betrokkene gevraagd een verklaring tot vrijwillig verblijf op het Aanmeldcentrum te tekenen.

E. De vreemdeling wil geen aangifte doen

Indien de vreemdeling door het Sluisteam wél wordt aangemerkt als een potentieel slachtoffer, doch hij of zij geen aangifte wil doen, wordt de CPP - er daarvan ook in kennis gesteld. Deze vreemdeling zal bij een eventuele doorzending naar een onderzoekscentrum (O&I) als potentiële slachtofferzaak aangemeld worden bij het COA teneinde te waarborgen dat betrokkene in het O&I gemonitord kan worden door COA medewerkers. De contactpersoon mensenhandel op ACS kan vervolgens met een zaakverantwoordelijke onderzoeker van de politieregio waaronder het O&I valt contact opnemen om betrokkene nogmaals de gelegenheid te bieden aangifte te doen of alsnog de bedenktijd aan te bieden.

F. Registratie

De registratie van alle gegevens ten aanzien van mensenhandel slachtoffers wordt door de contactpersoon bijgehouden. Deze stuurt een mailtje naar de Contactpersonen Mensenhandel inbox, waarin is vermeld:

- het dossiernummer
- nationaliteit van de vreemdeling
- de datum van het gehoor met de politie
- en of er al dan niet aangifte is gedaan

Ook draagt de contactpersoon zorg voor de doorverspreiding van de gegevens ten behoeve van analyse en doorgeleiding door de MIG/INDIAC.

Daarnaast vermeldt de contactpersoon in het interne dossier ten behoeve van Proces Voorbereiding Terugkeer (PVT) dat de vreemdeling in het kader van onderzoek naar mensenhandel is gehoord en verzoekt dit op te nemen in de zgn. 18 puntenlijst.⁹ Het format dat de contactpersoon hiertoe invult, is te vinden op BLIEP. PVT zal dit vervolgens in hun 18 puntenlijst voor DT&V opnemen.

⁹ Dit is een lijst die PVT standaard invult voor de DT&V bij de overdracht van het dossier.

5.2 Werkwijze t.a.v. asielzoekers in vreemdelingenbewaring (art. 59 Vw) en land-AMV's (art. 55 Vw)

ACS behandelt ook de asielaanvragen van vreemdelingen die op grond van artikel 59 Vw in vreemdelingenbewaring zijn gesteld en de aanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen die zich in AC Ter Apel hebben gemeld. Al deze vreemdelingen worden naar ACS overgebracht alwaar hun aanvraag binnen de AC-procedure wordt behandeld. Deze vreemdelingen hebben, in tegenstelling tot de toegangsgeweigerden, in beginsel wél recht op bedenktijd.¹⁰

De afdeling Jeugd en Zeden/Prostitutie van de recherche van de politieregio die betrokkene in bewaring heeft gesteld of de maatregel ex artikel 55 Vw heeft opgelegd is formeel verantwoordelijk voor het horen van de vreemdeling in het kader van een mogelijke aangifte mensenhandel of ook voor het geven van de bedenktijd.

Met de afdeling Jeugd en Zeden van de Koninklijke Marechaussee en de vreemdelingenpolitie Kennemerland worden momenteel afspraken gemaakt dat ook deze categorieën vreemdelingen al op het Aanmeldcentrum na afloop van de AC-procedure worden gehoord door een zedenrechercheur. Voor het overige wordt verwezen naar de procedure zoals beschreven in paragraaf 5.1 nu de aanmelding en verdere afhandeling na een aangifte hetzelfde zal gaan verlopen als bij grensgeweigerde vreemdelingen (ex art. 6 Vw.)

Indien de vreemdeling aangifte doet dan wel de bedenktijd ingaat, zal de betreffende zedenrechercheur de bewaring opheffen en zorg dragen voor de opvang. De contactpersoon gender - gerelateerde zaken van het proces Regulier is verantwoordelijk voor de afhandeling van de B9 procedure, dan wel het monitoren van de bedenktijd.

Indien het niet mogelijk blijkt om een vreemdeling nog gedurende het verblijf op AC Schiphol te laten horen door een zedenrechercheur, dan dient het signaal van mensenhandel te worden gemeld bij de contactpersoon mensenhandel op ACS. Deze geeft de zaak vervolgens door aan de lokale recherche van de plaats waar naartoe betrokkene wordt uitgeplaatst.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers) bevinden zich, gezien hun jonge leeftijd, in een extra kwetsbare positie. Per 1 januari 2008 gaat derhalve de pilot "Besloten opvang" van start. AMV-ers die een verhoogd risico lopen om slachtoffer te worden van mensenhandel zullen in een besloten opvanglocatie worden geplaatst, indien daar aanleiding toe bestaat. Deze werkwijze valt echter buiten het bereik van deze werkinstructie.

¹⁰ T.a.v. vreemdelingen die in vreemdelingenbewaring zitten (art. 59 Vw) zal in de nabije toekomst de verantwoordelijke zedenafdeling in overleg met het Openbaar Ministerie per individueel geval gaan beoordelen of er al dan niet de bedenktijd wordt aangeboden. Hiermee wordt misbruik van de maatregel voorkomen.

6 Werkwijze AC Ter Apel (ACTA)

A. Melden van signalen

Signalen van mensenhandel kunnen zowel tijdens de procedure in het aanmeldcentrum onderkend worden, alsook tijdens het verblijf van de vreemdeling in de tijdelijke noodvoorziening (TNV).

TNV

Indien in de TNV reeds signalen zijn dat de vreemdeling slachtoffer is van mensenhandel of dreigt te worden, meldt de medewerker van Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) dit bij de contactpersoon mensenhandel in Ter Apel. Deze zorgt er voor dat de vreemdeling versneld kan instromen. Vervolgens geldt de procedure zoals hieronder beschreven bij 'Signalering tijdens AC - procedure'.

Signalering tijdens AC - procedure

Indien tijdens de AC - procedure onderkend wordt dat de vreemdeling mogelijk slachtoffer is van mensenhandel, meldt de hoor- en beslismedewerker dit bij de contactpersoon mensenhandel. Deze licht het Mensenhandel Informatie Team van de recherche afdeling Jeugd en Zeden, politiekorps Groningen (MIT) in en meldt bij rechtsbijstand dat er indicaties zijn dat betrokkene (potentieel) slachtoffer is van mensenhandel.

Indien er een verhoogd risico is dat betrokkene uit de TNV verdwijnt, wordt tijdens de weekendsluiting van ACTA de vreemdeling aangemeld bij de beveiliging van de TNV, zodat zij op de hoogte zijn en mogelijke maatregelen kunnen nemen.

B. Procedure

De AC - procedure dient eerst afgerond te worden voordat het B9 traject wordt ingezet. De contactpersoon mensenhandel informeert wel alvast het MIT en maakt een afspraak over het moment waarop de betrokken vreemdeling door het MIT gehoord kan worden in het kader van een mogelijke aangifte mensenhandel. Ook zorgt deze ervoor dat een hoorkamer beschikbaar is en een tolk. Pas na afronding van de AC - procedure zal het MIT met betrokkene spreken. Echter, alvorens het MIT met betrokkene spreekt, vindt er een gesprek met de rechtshulpverlening plaats. Deze bereidt de vreemdeling voor op het gesprek met het MIT en legt tevens de B9 procedure uit.

C. Aangifte

Personeel van het MIT voert een intake gesprek met het (potentiële) slachtoffer en biedt de B9 procedure, dan wel de bedenktijd aan. Wanneer er aangifte van mensenhandel wordt gedaan, wordt het onderzoek door het MIT in goed overleg overgegeven aan de desbetreffende politieregio die het vervolgonderzoek gaat uitvoeren. Het MIT stelt de contactpersoon op ACTA daarvan op de hoogte en maakt afspraken over de plaatsing van betrokkene in een vorm van beschermde (besloten) opvang. De contactpersoon stelt vervolgens alle belanghebbende ketenpartners op de hoogte van de aangifte en maakt hiervan melding in een registratiesysteem. Zie hiervoor paragraaf 6.1. F.

D. Opvang

Als de vreemdeling gebruik wenst te maken van de bedenktijd, wordt hij of zij geplaatst in een beschermde opvang. Reeds in het aanmeldcentrum wordt een gemachtigde aangewezen, zodat wanneer betrokkene op een geheim adres is geplaatst, de correspondentie via de gemachtigde kan plaatsvinden. Dit is echter aan rechtsbijstand om te bepalen.

In de gevallen waarin de vreemdeling ervoor kiest om wel aangifte te doen, maar af te zien van de B9 vergunning, is van belang dat de contactpersoon Mensenhandel in goed overleg met ketenpartners (StV, Nidos) bekijkt wat de beste opvangmogelijkheid voor de vreemdeling is. De veiligheid van de vreemdeling dient daarbij voorop te staan.

E. De vreemdeling wil geen aangifte doen

Indien betrokkene geen aangifte wil doen en OC gezonden wordt, dan wordt hij of zij door het COA uitgeplaatst. Het COA wordt door de contactpersoon mensenhandel geïnformeerd omtrent de vermoedens van mensenhandel. De contactpersoon handelt in overleg met de leidinggevende van dienst.

Indien de asielaanvraag binnen de AC - procedure wordt afgewezen, en betrokkene wil, ondanks dat er indicaties van mensenhandel zijn, geen aangifte doen, dient DT&V hiervan op de hoogte gesteld te worden door de contactpersoon mensenhandel.

F. Registratie

De registratie van alle gegevens ten aanzien van mensenhandel slachtoffers wordt door de contactpersoon bijgehouden. Deze verstuurt een mail naar de Contactpersonen Mensenhandel inbox waarin vermeld:

- dossiernummer
- nationaliteit
- datum van gehoor met de politie
- of er al dan niet aangifte is gedaan, of de bedenktijd is gestart

De contactpersoon draagt ook zorg voor de doorverspreiding van de gegevens ten behoeve van analyse door de MIG/INDIAC.

Daarnaast vermeldt de contactpersoon in het interne dossier ten behoeve van Proces Voorbereiding Terugkeer (PVT) dat de vreemdeling in het kader van onderzoek naar mensenhandel is gehoord en verzoekt dit op te nemen in de zgn. 18 puntenlijst. Het format dat de contactpersoon hiervoor invult, is te vinden op BLIEP. PVT zal dit vervolgens in hun 18 puntenlijst voor DT&V opnemen.

Zevenaar

Vanaf 1 januari 2008 zal de asiel locatie Zevenaar asielaanvragen binnen de AC - procedure behandelen. T.a.v. de werkwijze bij signalering van (potentiële) slachtoffers van mensenhandel, dient aansluiting te worden gezocht bij de hier boven beschreven situatie in ACTA.

7 Werkwijze asiel vervolg units

A. Het melden van signalen van mensenhandel

In het asiel vervolg traject kunnen op verschillende wijzen signalen van mensenhandel aan het licht komen. Denk daarbij aan signalen tijdens een nader gehoor, een aanvullend gehoor of tijdens een hoorzitting door een ambtelijke commissie. Ook kan het voorkomen dat een beslismedewerker in een dossier signalen meent te herkennen die niet eerder zijn opgemerkt. Daarnaast kan een gemachtigde de dossierhouder benaderen met de verklaring dat de vreemdeling slachtoffer is of dreigt te worden van mensenhandel, of kan een medewerker uit de opvanglocatie waar betrokkene verblijft dit aangeven.

Indien gesignaleerd wordt dat een vreemdeling slachtoffer is of dreigt te worden van mensenhandel, meldt de medewerker dit bij de contactpersoon mensenhandel op de eigen locatie. Raadpleeg BLIEP voor de meest actuele contactgegevens van de contactpersonen. De contactpersoon meldt het signaal vervolgens bij de verantwoordelijke politie – afdeling.

Bij twijfel over de vraag of de vreemdeling reeds aangifte heeft gedaan, kan contact opgenomen worden met één van de contactpersonen gender – gerelateerde zaken van het Proces Regulier. Raadpleeg voor de meest actuele contactgegevens, de Intranetpagina van IMO Regulier , ‘aanspreekpunten op locatie’.

Indien blijkt dat de vreemdeling hangende de asielprocedure reeds aangifte heeft gedaan van mensenhandel en een B9 vergunning heeft gekregen, heeft dit gevolgen voor de asielaanvraag. Deze moet namelijk worden afgewezen op grond van artikel 30, eerste lid onder b Vw 2000 (“de vreemdeling heeft reeds rechtmatig verblijf”). Zie hiervoor hoofdstuk 3.

B. Procedure

De contactpersoon stelt de verantwoordelijke politie afdeling op de hoogte. Dit is de Jeugd en Zeden afdeling van het politie korps van de regio waar de vreemdeling verblijft. De contactpersoon informeert tevens de gemachtigde en verzoekt hem of haar om de vreemdeling voor te bereiden op het gesprek met de politie. De gemachtigde dient de vreemdeling tevens te wijzen op de verschillende mogelijkheden ten aanzien van de asielprocedure.

De politie hoort de vreemdeling in het kader van de mogelijke aangifte van mensenhandel. De contactpersoon mensenhandel informeert achteraf bij de politie of de vreemdeling aangifte heeft gedaan dan wel de bedenktijd ingaat.

C. Aangifte

Wanneer de vreemdeling ofwel aangifte doet, ofwel de bedenktijd verkiest, informeert de politie middels het M55 formulier de contactpersoon gender – gerelateerde zaken van het Proces Regulier. Deze zorgt voor terugkoppeling naar de contactpersoon bij Asiel, die op zijn beurt de dossierhouder informeert.

Indien de vreemdeling wel aangifte wil doen, maar afziet van de B9 vergunning, moet dit via de gemachtigde kenbaar worden gemaakt. Zodra de B9 vergunning is verstrekt, dient de asielaanvraag te worden afgewezen op grond van artikel 30, eerste lid onder b Vw (zie hiervoor hoofdstuk 7).

Om te voorkomen dat desondanks een B9 vergunning wordt verleend, is het van belang dat de contactpersoon mensenhandel van het proces Asiel de contactpersoon van het proces Regulier informeert over de beslissing van de vreemdeling.

Indien de vreemdeling ervoor kiest gebruik te maken van de bedenktijd van drie maanden, dan loopt de asielaanvraag door. Deze kan dan niet worden afgewezen op grond van artikel 30, eerste lid onder b Vw.

D. Opvang

Wanneer de vreemdeling aangifte doet en een B9 vergunning krijgt, draagt de verantwoordelijke politie zorg voor de plaatsing van betrokkene in een beschermde opvang.

In de gevallen waarin de vreemdeling ervoor kiest om wel aangifte te doen, maar af te zien van de B9 vergunning, is van belang dat de contactpersoon Mensenhandel in goed overleg met ketenpartners (StV, Nidos) bekijkt wat de beste opvangmogelijkheid voor de vreemdeling is. De veiligheid en de wens van de vreemdeling dient daarbij voorop te staan.

E. De vreemdeling wenst geen aangifte te doen

Indien de vreemdeling geen aangifte wenst te doen, terwijl er wel indicaties zijn dat hij of zij (potentieel) slachtoffer is van mensenhandel, wordt hiervan melding gemaakt bij de opvanglocatie waar betrokkene verblijft. Ook meldt de contactpersoon dit bij de gemachtigde en eventueel Nidos.

F. Registratie

De registratie van alle gegevens ten aanzien van mensenhandel slachtoffers wordt door de contactpersoon bijgehouden. Deze verstuurt een mail naar de Contactpersonen Mensenhandel inbox waarin is vermeld:

- dossiernummer van de vreemdeling
- nationaliteit van de vreemdeling
- datum van gehoor met de politie
- of er al dan niet aangifte is gedaan, dan wel of de bedenktijd is gestart

Deze draagt ook zorg voor de doorverspreiding van de gegevens ten behoeve van analyse door de MIG/INDIAC.

Daarnaast vermeldt de contactpersoon in het interne dossier ten behoeve van Proces Voorbereiding Terugkeer (PVT) dat de vreemdeling in het kader van onderzoek naar mensenhandel is gehoord en verzoekt dit op te nemen in de zgn. 18 puntenlijst. Het format dat de contactpersoon hiervoor invult, is te vinden op BLIEP. PVT zal dit vervolgens in hun 18 puntenlijst voor DT&V opnemen.

Bijlage 1

Lijst met gebruikte afkortingen

ACS	Aanmeldcentrum Schiphol
ACTA	Aanmeldcentrum Ter Apel
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
KMar	Koninklijke Marechaussee
MIG	Mensensmokkel Informatie Groep
MIT	Mensenhandel Informatie Team van politiekorps Groningen (afd. Jeugd en Zeden)
QRC	Quick Reference Card, bevat informatie t.b.v. signalering van mensenhandel
StV	Stichting tegen Vrouwenhandel
TNV	Tijdelijke noodvoorziening
VWN	Vluchtelingenwerk Nederland

8 Bijlage 2

Artikel 273f Wetboek van Strafrecht inzake Mensenhandel

- 1 Als schuldig aan mensenhandel wordt met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie gestraft:
- 1°. degene die een ander door dwang, geweld of een andere feitelijkheid of door dreiging met geweld of een andere feitelijkheid, door afpersing, fraude, misleiding dan wel door misbruik van uit feitelijke omstandigheden voortvloeiend overwicht, door misbruik van een kwetsbare positie of door het geven of ontvangen van betalingen of voordelen om de instemming van een persoon te verkrijgen die zeggenschap over die ander heeft, werft, vervoert, overbrengt, huisvest of opneemt, met het oogmerk van uitbuiting van die ander of de verwijdering van diens organen;
 - 2°. degene die een ander werft, vervoert, overbrengt, huisvest of opneemt, met het oogmerk van uitbuiting van die ander of de verwijdering van diens organen, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
 - 3°. degene die een ander aanwerft, medeneemt of ontvoert met het oogmerk die ander in een ander land ertoe te brengen zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling;
 - 4°. degene die een ander met een van de onder 1° genoemde middelen dwingt of beweegt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van arbeid of diensten of zijn organen beschikbaar te stellen dan wel onder de onder 1° genoemde omstandigheden enige handeling onderneemt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander zich daardoor beschikbaar stelt tot het verrichten van arbeid of diensten of zijn organen beschikbaar stelt;
 - 5°. degene die een ander ertoe brengt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling of zijn organen tegen betaling beschikbaar te stellen dan wel ten aanzien van een ander enige handeling onderneemt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander zich daardoor beschikbaar stelt tot het verrichten van die handelingen of zijn organen tegen betaling beschikbaar stelt, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
 - 6°. degene die opzettelijk voordeel trekt uit de uitbuiting van een ander;
 - 7°. degene die opzettelijk voordeel trekt uit de verwijdering van organen van een ander, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat diens organen onder de onder 1° bedoelde omstandigheden zijn verwijderd;
 - 8°. degene die opzettelijk voordeel trekt uit seksuele handelingen van een ander met of voor een derde tegen betaling of de verwijdering van diens organen tegen betaling, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
 - 9°. degene die een ander met een van de onder 1° genoemde middelen dwingt dan wel beweegt hem te bevoordelen uit de opbrengst van diens seksuele handelingen met of voor een derde of van de verwijdering van diens organen.
- 2 Uitbuiting omvat ten minste uitbuiting van een ander in de prostitutie, andere vormen van seksuele uitbuiting, gedwongen of verplichte arbeid of diensten, slavernij en met slavernij of dienstbaarheid te vergelijken praktijken.
- 3 De schuldige wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien:
- 1°. de feiten, omschreven in het eerste lid, worden gepleegd door twee of meer verenigde personen;
 - 2°. de persoon ten aanzien van wie de in het eerste lid omschreven feiten worden gepleegd, de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt.
- 4 De feiten, omschreven in het eerste lid, gepleegd door twee of meer verenigde personen onder de omstandigheid, bedoeld in het derde lid, onder 2°, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie.
- 5 Indien een van de in het eerste lid omschreven feiten zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, wordt

gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

6 Indien een van de in het eerste lid omschreven feiten de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

7 [Artikel 251](#) is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 3

Artikel 197a Wetboek van Strafrecht inzake Mensensmokkel

- 1 Hij die een ander behulpzaam is bij het zich verschaffen van toegang tot of doorreis door Nederland, een andere lidstaat van de Europese Unie, IJsland, Noorwegen of een staat die is toegetreden tot het op 15 november 2000 te New York totstandgekomen Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over de zee en in de lucht, tot aanvulling van het op 15 november 2000 te New York totstandgekomen Verdrag tegen transnationale georganiseerde misdaad, of hem daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaft, terwijl hij weet of ernstige redenen heeft te vermoeden dat die toegang of doorreis wederrechtelijk is, wordt als schuldig aan mensensmokkel gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.
- 2 Hij die een ander uit winstbejag behulpzaam is bij het zich verschaffen van verblijf in Nederland, een andere lidstaat van de Europese Unie, IJsland, Noorwegen of een staat die is toegetreden tot het in het eerste lid genoemde protocol, of hem daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaft, terwijl hij weet of ernstige redenen heeft te vermoeden dat dat verblijf wederrechtelijk is, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.
- 3 Indien een van de feiten, omschreven in het eerste en tweede lid, wordt begaan in de uitoefening van enig ambt of beroep, wordt gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd en kan ontzetting worden uitgesproken van de uitoefening van het recht het ambt te bekleden of het beroep uit te oefenen en kan de rechter openbaarmaking van zijn uitspraak gelasten.
- 4 Indien een van de feiten, omschreven in het eerste en tweede lid, wordt begaan door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of in vereniging wordt begaan door meerdere personen, wordt gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.
- 5 Indien een van de feiten, omschreven in het eerste en tweede lid, zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, wordt gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.
- 6 Indien een van de feiten, omschreven in het eerste en tweede lid, de dood ten gevolge heeft, wordt een gevangenisstraf van het hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.